

Dagshistorie 1903.

Tildragelser vedrørende Nordslesvig, optegnede efter Tidsfølgen.



5. *Januar.* Landsretten i Flensborg frikender Landmand Jens Kr. Huusmann i Hjartbro, der var anklaget for ulovlig Kollekt, fordi han som Tillidsmand for Skoleforeningen havde opkrævet Medlemsbidrag og et enkelt frivilligt Bidrag til denne.
14. *Januar.* Bisidderretten i Nordborg idømmer tidligere Møller i Nordborg Nis Hansen en Bøde paa 250 Mark for Fornærmelse mod en Hotelkarl, hvem han havde bebrejdet, at han gik til tysk Gudstjeneste.
15. *Januar.* Rigsretten i Leipzig forkaster Revisionen i Sagen angaaende „Hejmdal“s spøgende Bemærkninger om „Katten Peter“ (Jf. 17. Oktober 1902).
Rigsretten i Leipzig stadfæster den flensborgske Landsrets Dom af 17. 10. 1902, ved hvilken Journalist P. Simonsen ved „Flensborg Avis“ blev idømt 9 Maaneders Fængsel.
16. *Januar.* Den flensborgske Sagfører Dr. jur. Aye dræbes i Grunewald ved Berlin i en Pistolduel af en Overløjtnant Grawert.
28. *Januar.* Forhenværende Præst ved dansk Kirke i Flensborg H. J. Carstens dør i Flensborg (født 16. 9. 1825 i Avgustenburg).
4. *Februar.* Overlandsretten i Kiel stadfæster Flensborg Landsrets Dom af 17. November 1902, ved hvilken Gaardejer Niels Finnemann i Stobum var bleven idømt 1 Dags Fængsel, fordi han efter at være bleven udvist i Februar 1902 var vendt tilbage. (Domsbegrundelsen udviser, at Niels Finnemann bør betragtes som dansk Undersaat, fordi hans Fader,

Gaardejer C. Finnemann i Taarning, har opereret for Danmark; men i Følge Overlandsrettens Dom af 30. April 1902 blev Finnemann den ældre netop erklæret for pröjsisk Undersaat.

5. *Februar.* Rigsdagsmand J. Jessen paataler i den tyske Rigsdag, at den gamle Arbejdsmand Terp i Sverdrup er bleven udvist, fordi hans Sön og Svigersön har deltaget i Rigsdagsvalget den 8. Marts 1902.
7. *Februar.* Landdagmand H. P. Hanssen omtaler indgaaende Optantsagen i den pröjsiske Landdag. Gehejme-Regeringsraad Heinrichs erklærer paa Regeringens Vegne, at der allerede i September Maaned i Fjor var udstedt en Anordning om Naturalisation af de Optanter, der havde tjent i den tyske Hær: i Følge denne Anordning vilde alle de Optanter, der var vendte tilbage i Tiden mellem 17. Oktober 1867 og 31. December 1870 og derefter indrullerede i den tyske Hær, nu blive naturaliserede, naar de indgav Andragende derom; det samme gjaldt for alle Söner af saadanne Optanter, som havde aftjent deres Værnepligt i Pröjsen.
9. *Februar.* Landdagsmand Julius Nielsen paataler i den pröjsiske Landdag den Maade, hvorpaa de pröjsiske Landraader i de sidste 20 Aar har opfattet deres Stilling i Nordslesvig.
Hos Gaardejer Kr. Knudsen paa Hedegaard ved Visby udvises 5 Karle og 2 Piger samt en Gartner med Familie.
Tidligere Gaardejer i Tevring Lavst Bertelsen dør i Skærbæk 74 Aar gammel.
23. *Februar.* Gaardejer C. Finnemann i Taarning udvises anden Gang efter Anordning af Landraaden i Haderslev med 8 Dages Varsel.
Gaardejer Jørgen Warming i Raahede idømmes af Landsretten i Flensborg 2 Dages Arrest, fordi han, skönt udvist den 8. 9. 1902, var vendt tilbage.
26. *Februar.* I Berigtigelsessagen mod Journalist P. Simonsen ved „Flensborg Avis“ (jf. 13. 10. og 10. 12. 1902) nedsætter Landsretten i Kiel Straffen til 15 Mark i Bøde.
Gaardejerne C. P. Wolff i Gammelgab og Chr. E. Christensen i Asserballe, der i Fjor var

gjorte til danske Undersaatter og kasserede som Kredsdagsmænd, afvises af Distriktsudvalget i Slesvig med deres Klage.

5. *Marts*. Haderslev Bisidderret idømmer Tjenestekarl Alfred Olsen i Saadrup en Bøde paa 3 Mark, fordi han har kørt med en Vogn, hvorpaa der stod „Saadrup“ i Stedet for „Satrup“.
9. *Marts*. Journalist P. Simonsen begynder i Fængslet i Glückstadt Afsoningen af de to ham den 27. 11. 1902 og 15. 1. 1903 idømte Straffe paa henholdsvis 1 Aar og 9 Maaneder (sammen- dragne til 18 Maaneder).
11. *Marts*. Hos Forpagter Höjer paa Billeslund ved Gram udvises 7 danske Undersaatter, hvoraf 2 Op- tanter.
25. *Marts*. Pastor Jacobsens Væveskole i Skærbæk er- klæres fallit.
15. *April*. Forhenværende Ejer af Lysholm paa Als, K. Knudsen, dør paa Østerholm (født 30. 6. 1819 i Ketting).
21. *April*. Fru Camilla Madvig, Fysikus Madvigs Enke, dør i Haderslev.
23. *April*. Haderslev Bisidderret idømmer Fru v. Wilden- radt-Krabbe og Redaktør Strackerjan hen- holdsvis 150 og 75 Mark i Bøde for Fornær- melse mod Landdagsmand Julius Nielsen.
27. *April*. Tidligere Ejer af Majbølgaard paa Als, Hans Heinrich Jessen, dør paa Peterbjærg, Hørup Sogn, 82 Aar gammel.
- Landsretten i Flensborg idømmer Jacob C. Jør- gensen, Søn af Gaardejer Th. Jørgensen i Rømet ved Toftlund, 1 Dags Fængsel for Overtrædelse af Udvisningsordren.
29. *April*. Overlandsretten i Kiel stadfæster Landsrettens Kendelse i Jørgen Warmings Sag (Jf. 23. Februar).
7. *Maj*. Bisidderretten i Løgumkloster idømmer den 19- aarige Jens Jensen, Søn af Gaardejer Jens P. Jensen i Lavrup, en Bøde paa 10 Mark for at have antændt Kongeblus paa den dan- ske Konges Fødselsdag.
10. *Maj*. Pastor Jacobsen i Skærbæk erklærer i en Sam- tale med Redaktør N. Svendsen at være en Modstander af Tvangsmidlerne, Udvisnin- gerne, Politichikanerne o. s. v.
17. *Maj*. Paa en af Tobaksfabrikant M. Andresen i Aa-

benraa under 14. Maj indsendt Forespørgsel, om Værterne i Aabenraa Amt kunde vente Ulemper fra Politiet, naar de gav Lokaler til danske Møder, svarer Landraad v. UsLAR, at ingen af de ham undergivne Politimyndigheder havde tilføjet Gæstgiverne Skade i deres Næring; hvorvidt de vilde overlade deres Lokaler til Møder, maatte blive deres egen Sag. Samme Dag udsteder Hr. v. UsLAR om den samme Forespørgsel en hemmelig Skrivelse til Amtsforstanderne, hvori han udtaler det Haab, at Værterne vil nægte deres Lokaler; skulde nogen ikke gøre det, beder han om at notere dem.

18. Maj. Pastor Jacobsen i Skærbæk suspenderes.
27. Maj. Bisidderretten i Aabenraa idømmer Landdagsmand H. P. Hanssen som Forretningsfører for Andelsselskabet „Hejmdal“ en Bøde paa 100 Mark for forretningsmæssig Udbredelse af en ophidsende dansk Sang (en i „Hejmdal“s Følgeblad „Søndagsbladet“ optagen Idrætssang af upolitisk Indhold med Omkvædet: „Opad og fremad er Danmarks Maal“).
29. Maj. „Schleswigsche Grenzpost“ meddeler, at Pastor Jacobsen i Skærbæk ikke længere er Næstformand for den tyske Forening, skönt han valgtes den 4. Oktober 1902.
7. og 8. Juni. De tre dansk-nationale Foreninger, Vælger-, Sprog- og Skoleforeningen, afholder deres Aarsmøde paa „Folkehjem“ i Aabenraa. (Jf. Sj. Aarb. 1903, Side 304 ff.)
14. Juni. Forsamlingshuset i Sønderborg indvies ved et af 500 Personer besøgt Valgmøde.
16. Juni. Valg til den tyske Rigsdag. I Haderslev-Sønderborg Valgkres vælges Redaktør Jessen i Flensborg med 10,274 Stemmer, medens 4862 Stemmer falder paa Amtsdommer Hahn i Sønderborg og 712 paa Socialisten Skrædder Mahlke i Flensborg. I Flensborg-Aabenraa Valgkres faar Tobaksfabrikant M. Andresen i Aabenraa (dansk) 2988, Skrædder Mahlke i Flensborg (Socialist) 6316, Skolelærer Wolgast i Kiel (tysk-liberal) 4777, Porcellæns-maler Raab i Hamborg (Antisemit) 5977 og Sagfører Bitter i Kiel (Centrumsmænd) 82 St. I Tønder-Husum Valgkres faar Godsejer

Knudsen paa Trøjborg (dansk) 1581, Amtsforstander Tønnies i Garding (nat.-lib.) 4468, Dr. Leonhart i Kiel (tysk-frisind.) 4349, Gaardejer Wommelsdorf i Egernførde (Agrar) 1104, Forretningsfører Brecour i Kiel (Socialist) 1925 og Sagfører Bitter i Kiel (Centrumsmænd) 53 Stemmer.

17. *Juni.* Bisidderretten i Tønder frikender Handelsmand Møller i Visby, der er anklaget for at have antændt Kongeblus paa den danske Konges Fødselsdag. (Den anklagede, der er Brandenborger af Fødsel, anfører at have antændt Blusset af Glæde over, at Kong Kristian og Kejser Wilhelm var blevne forsonede.)
25. *Juni.* Omvalg til den tyske Rigsdag. I Flensborg-Aabenraa Kres sejrer Socialisten Skrædder Mahlke i Flensborg med 10,082 Stemmer over Raab, der faar 9088, og i Tønder Kres vælges den tysk-frisindede Læge Leonhart i Kiel med 7982 Stemmer mod 6378, der falder paa Tønnies.
9. *Juli.* Overlandsretten i Kiel stadfæster Flensborg Landsrets Dom af 27. April, hvorved Optantsøn Jacob Kr. Jørgensen i Rømet erklæredes for dansk Undersaat.
10. *Juli.* Overforvaltningsretten i Berlin omstøder Politimyndighedernes Opfattelse, i Følge hvilken „Landboforeningen for Haderslev og Omegn“ har været erklæret for politisk og som Følge deraf været lukket siden Aar 1900.
- Landsretten i Flensborg stadfæster Aabenraa Bisidderrets Dom af 27. Maj, hvorved Landdagsmand H. P. Hanssen ikendes en Bøde paa 100 Mark for forretningsmæssig Udbredelse af en dansk Sang. Desuden idømmer den ham en Bøde paa 60 Mark for gennem „Hejmdal“ at have udbredt Digtet „Der kæmper et Folk“; i dette Tilfælde havde Bisidderretten frifundet den anklagede.
- Bisidderretten i Tofthund idømmer Tjenestekarl Jørgen Borck i Over-Jersdal en Bøde paa 2 Mark for at have kørt med en Vogn, hvorpaa der stod „Over-Jersdal“ i Stedet for „Ober-Jersdal“.
11. *Juli.* Bisidderretten i Flensborg idømmer Redaktør Strackerjan i Haderslev en Bøde paa 500 Mark for Fornærmelser mod Redaktør Jessen,

medens denne frifindes for de af Strackerjan stillede Modklager.

15. og 16. Juli. Den pröjsiske Minister for de kirkelige Anliggender, Studt, aflægger Besøg i Nordslesvig. Den 16. Juli udtaler han i Vojens til Kresskoleinspektör Schlichting fra Haderslev „det Haab, at Skolelærerne beständig vil huske paa, at det er deres Opgave at opdrage Börnene til tysk Troskab og Fædrelandskærlighed“; samme Dag nægter han i Kristiansfelt at modtage en Deputation, bestaaende af 6 danske Landmænd, der ønskede at lægge ham det danske Sprogandragende paa Hjærte.
16. Juli. Pastor Jacobsen i Skærbæk erklæres fallit.
20. Juli. Landsretten i Flensborg idømmer Redaktör Jessen en Bøde paa 20 Mark for „Udbredelse af en ophidsende dansk Sang“ (et i Uddrag gengivet Digt „Nordslesvig“, som var aftrykt efter „Kristeligt Dagblad“). Ved Bisidderretten var Jessen den 18. Juni bleven frikendt.
24. Juli. Landsretten i Flensborg stadfæster Tønder Bisidderrets Fritfindelsesdom af 17. Juni i Sagen mod Brandenborgeren Møller for at have antændt Kongeblus.
- Den tyske Mindekirke ved Isted indvies.
27. Juli. Mindesmærket for „Modersmaalet“ i Skibelund Krat afsløres.
1. August. Skærbæk Bank holder Generalforsamling. Der er et Underskud paa 269,500 Mark. Landraad Becherer fra Haderslev giver paa Regeringens Vegne Udsigt til et Laan paa 650,000 Mark til 2½ Procent.
8. August. „Det gamle Dannevirke“ (paabegyndt den 1. Oktober 1900 af Fru v. Wildenradt-Krabbe) udkommer for sidste Gang.
26. August. Tidligere Landmand og Mælkehandler i Aabenraa Knudsen Midtgaard i Skærbæk modtager Udvisningsordre.
5. September. Af de Folk, der arbejder ved Opførelsen af Frimenighedskirken i Aabenraa, faar 7 danske Undersaatter Ordre til at søge andet Arbejde.
9. September. Bisidderretten i Sønderborg idømmer Redaktör Jessen en Bøde paa 30 Mark for ved et

Valgmøde at have deltaget i Afsyngelsen af Hostrups Sang „Høje Nord, Friheds Hjem“.

25. *September.* Bisidderretten i Toftlund idømmer Landmand Gundersen i Brøns en Uges Arrest for „grober Unfug“, begaaet ved et Valgmøde i Øster-Aabølling den 9. Juni, hvor den anklagede fortalte en Valghistorie fra 1867 og bl. a. refererede en den Gang falden Bemærkning om, at „vel er ikke alle Tyskere Kæltringer, men næsten alle Kæltringer hos os er Tyskere“.
28. *September.* Landsretten i Flensborg idømmer Redaktør N. Petersen ved „Modersmaalet“ en Bøde paa 300 Mark for formentlig Fornærmelse mod Kommuneforstander Bjerring i Hvinde-rup, indeholdt i en indsendt Artikel „Dansk og tysk Sprog“.
1. *Oktober.* Sekretær Claus Lykke dør i Rødding (født 20. 6. 1826 i Arnum).
7. *Oktober.* Badestedet Lakolk erklæres fallit. Den haderslevske Kressparekasse har 122,000 Mark staaende i Badestedet.
19. *Oktober.* Landsretten i Flensborg stadfæster Sønderborg Bisidderrets Dom af 9. Septbr., hvorved Redaktør Jessen idømtes en Bøde paa 30 Mark for Afsyngelse af Sangen „Høje Nord, Friheds Hjem“. Samtidig idømmes Forpagter P. Philipsen i Nybøl 10 Mark for at have opfordret til at synge den nævnte Sang.
27. *Oktober*—5. *November.* Fællessynoden for Hertugdømmerne er samlet i Rensborg.
28. *Oktober.* Kammerretten i Berlin forkaster en af Landdagsmand H. P. Hanssen nedlagt Revision mod de to flensborgske Landsretsdomme af 10. Juli, hvorved han som Udgiver af „Hejmdal“ var idømt henholdsvis 60 og 100 Mark for Udbredelse af to danske Digte.
29. *Oktober.* Kammerretten i Berlin forkaster den af Redaktør Jessen nedlagte Revision mod den flensborgske Landsretsdom af 20. Juli, hvorved han idømtes en Bøde paa 20 Mark for Afsætning af en dansk Vise med ophidsende Indhold.
- Fællessynodens Udvalg erklærer Sprogandragenderne fra Sønderborg og Tørninglen Synoder for uskikkede til Drøftelse. Et af Pa-

- stor Hansen i Dybbøl stillet Forslag om Indførelse af mindst to danske Sprogtimer om Ugen lægges til Side.
11. *November.* Landsretten i Flensborg forkaster Redaktør Jessens Indankning mod Flensborg Bisidderrets Dom af 11. Juli, hvorved Redaktør Strackerjan idømtes en Bøde paa 500 Mark. Derimod tager den Hensyn til Strackerjans Indankning mod Afvisningen af alle hans Modklager og idømmer Redaktør Jessen en Bøde paa 100 Mark.
12. *November.* Valgmandsvalg til Landdagsvalget. I Haderslev Valgkres vælges 134 danske og 73 tyske, i Sønderborg-Aabenraa Valgkres 118 danske og 109 tyske og i Tønder Kres 28 danske, 21 tysk-frisindede og 147 national-liberale Valgmænd.
16. *November.* Hos Gaardejer Fr. Jensen i Elstrup bortvises en Karl og en Pige, fordi Jensen var valgt til dansk Valgmand.
17. *November.* To Handelsbetjente hos Købmand H. Hansen i Sønderborg udvises, fordi han har stemt dansk.
20. *November.* Landdagsvalg. H. P. Hanssen og Julius Nielsen genvælges.
4. *December.* Tidligere Gaardejer Peter H. Petersen i Vishbjerg ved Løgumkloster dør paa et Besøg hos en Broder i Vestjylland (født 28. 1. 1826 i Vishbjerg).
9. *December.* Landsretten i Flensborg idømmer Redaktør Strackerjan en Bøde paa 100 Mark for Fornærmelse mod Vinhandler Bræundle i Flensborg.
13. *December.* Den nye Frimenighedskirke ved Nybøl i Sundeved indvies.
-